

การศึกษาความพร้อมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ของนักศึกษา วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พลสรารณ สรารณมย^{1*} เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ¹ สีนินุช ครุฑเมือง แสนเสริม¹

¹ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*ผู้นิพนธ์หลัก E-mail: ponsaran.sar@stou.ac.th

รับบทความ: 9 พฤษภาคม 2567

แก้ไขเสร็จ: 12 มิถุนายน 2567

ตอบรับบทความ: 14 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บริบทของนักศึกษาในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ 2) ความพร้อมของนักศึกษาในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ และ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในชุดวิชาของวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ในปีการศึกษา 2563 ซึ่งมีจำนวนประชากรของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งสิ้น 232 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์โย ยามาเน ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวน 147 คน ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 176 คน และ 15 คน ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า 1) นักศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอกมีอายุเฉลี่ย 34.56 34.29 และ 37.26 ปี ตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ย 182,219.82 270,760.00 และ 484,230.77 บาทต่อปี ตามลำดับ มีค่าใช้จ่ายจากค่าเดินทางในการเรียนของ มสธ. ก่อนยุคปกติใหม่ เฉลี่ย 2,092.68, 8,950.93 และ 17,371.43 บาทต่อปี ตามลำดับ และมีความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาทางไกลเฉลี่ย 8.09, 10.50 และ 12.09 ครั้งต่อปี ตามลำดับ ช่วงเวลาในการศึกษาทางไกล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในช่วงเวลา 09.01-12.00 น. ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกอยู่ในช่วงเวลา 18.01-20.00 น. การใช้อุปกรณ์ในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ (เน้นเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต) แอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม สำหรับนักศึกษาและอาจารย์ 2) ความพร้อมของนักศึกษาในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ในภาพรวมของทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมากที่สุด 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนรู้ (2) ด้านการมองอนาคตในแง่ดี (3) ด้านความรักในการเรียนรู้ (4) ด้านการมีความคิดรวบยอดในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (5) ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ (6) ด้านความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (7) ด้านความสามารถใช้ทักษะพื้นฐานในการเรียนและการแก้ปัญหา และ(8) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนในภาพรวมพบว่าอยู่ในมากที่สุดและระดับมากที่สุด ได้แก่ (1) การสนับสนุนของครอบครัว (2) หน่วยงาน (3) ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยี (4) การมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมที่ใช้งาน (5) การแบ่งช่วงเวลาในการศึกษา (6) การมีเงินทุนพร้อมในการศึกษาและ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ในภาพรวมอยู่ในมากที่สุดและระดับมากที่สุด ได้แก่ ความพร้อมของสื่อหลัก สื่อเสริม การศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยาการ การเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์ การบริการในการเรียนการสอน

คำสำคัญ : ความพร้อม, การศึกษาทางไกล, ยุคปกติใหม่

A STUDY OF READINESS OF DISTANCE LEARNING IN NEW NORMAL OF STUDENTS IN AGRICULTURAL EXTENSION AND DEVELOPMENT PROGRAM OF SUKHOTHAI THAMMATHIRAT OPEN UNIVERSITY

Ponsaran Saranrom^{1*} Chalerm Sak Toomhirun¹ Sineenuch Khрутmuang Sanserm¹

¹ School of Agriculture and Cooperatives, Sukhothai Thammathirat Open University

*Corresponding Author E-mail: ponsaran.sar@stou.ac.th

Received: May 9, 2024

Revised: June 12, 2024

Accepted: June 14, 2024

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the context of students in distance learning in new normal 2) the readiness of students in distance learning in new normal and 3) the opinions about the readiness of the curriculum of the distance learning in new normal. This research was mix-method research. The quantitative data were collected by using questionnaires from students who had registered to study in the subject of agricultural extension and development major in the year 2020 which had the population of bachelor degree students of 232 students. The sample size of 147 people was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.05. For the students in master degree and doctorate degree levels, the study was done on the entire population with the total number of 176 people and 15 people, respectively. Data were analyzed by using descriptive statistics.

The results of the study found out that 1) students in bachelor, master, and doctorate levels had the average age of 34.56, 34.29, and 37.26 years old, respectively. Their average income was 182,219.82, 270,760.00, and 484,230.77 Baht/year, respectively. The expense from transportation to the STOU prior to the new normal was averagely 2,092.68, 8,950.93, and 17,371.43 Baht/year, respectively. The average frequency in receiving of the information about long distance learning was 8.09, 10.50, and 12.09 time/year, respectively. The duration for distance learning of the bachelor degree students was 09.01-12.00 AM. Regarding the master degree students and doctorate degree students, the duration was between 18.01-20.00 PM. The equipment used for distance learning in the new normal era revealed that, overall, at the highest level were such as smartphones (for connecting to the internet) and Line group application from students. 2) The readiness of students in new normal distance learning, overall, of bachelor, master, and doctorate students, was at the high level in all 8 aspects such as (1) the openness to the learning opportunity; (2) optimism; (3) the keen to learn; (4) the conceptualization in being effective learner; (5) the responsibility toward learning; (6) the learning initiation; (7) the ability to adopt basic skill in the study to solve the problems; and (8) creativity. Regarding the readiness in the learning environment, overall, it showed that it was at the highest level as well as the high level in (1) the support from the family; (2) agencies; (3) ability in the use of media and technology; (4) the utilization of tools and equipment ready to use; (5) the separation of time in the study; (6) the readiness of funding for education. 3) The opinions regarding the readiness of the curriculum for distance learning in new normal era, overall, were at the highest level and high level such as the readiness of the main media, additional media, the study from research and academic resources, participation, and service in learning.

Keywords : Readiness, Distance learning, New normal

ความสำคัญและปัญหา

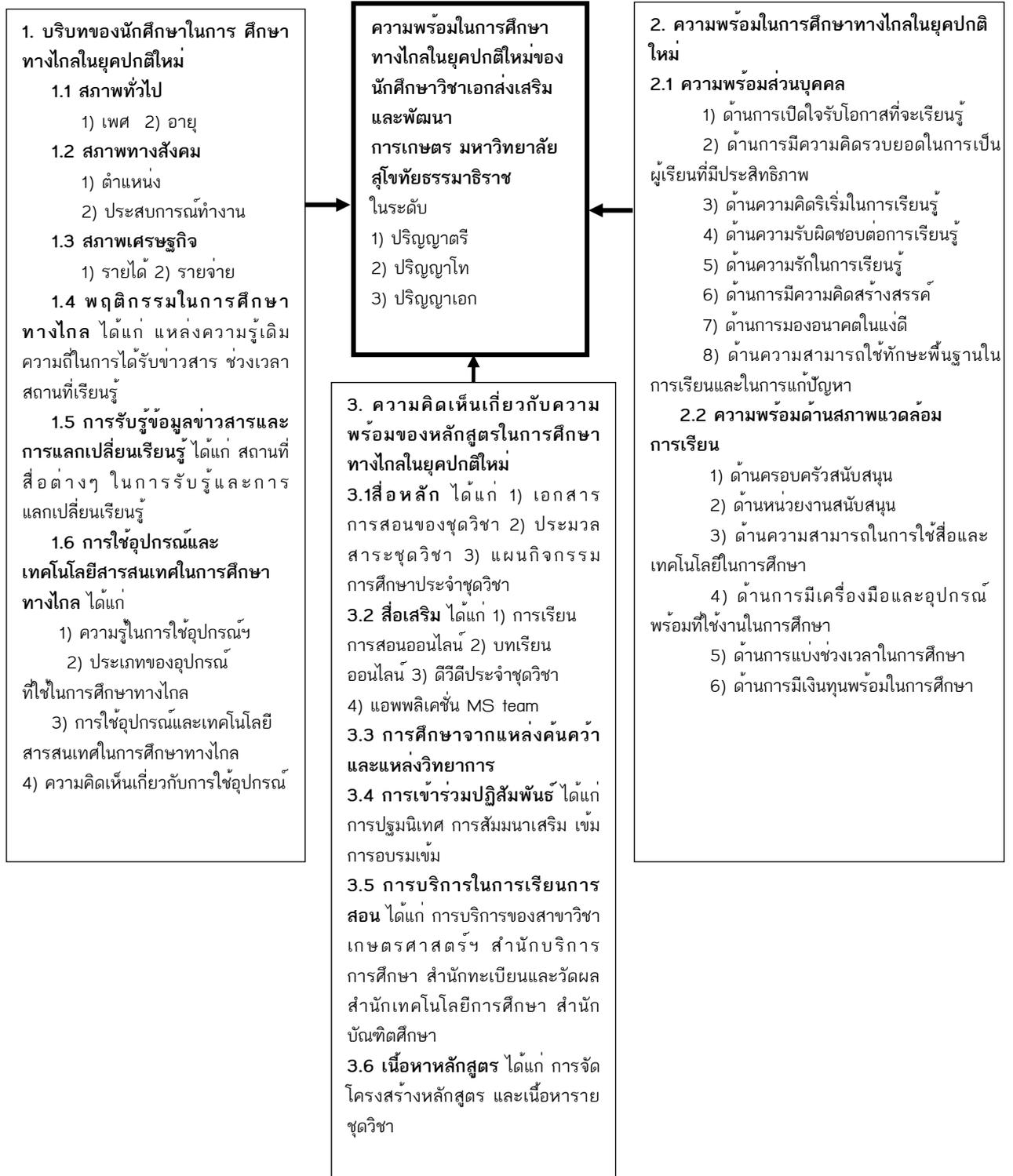
จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ในช่วงปี 2563 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ปรับการเรียนการสอนแบบใหม่ ดังเห็นได้จากในระดับปริญญาตรีได้จัดแผนการศึกษาโดยมีกิจกรรมสอนเสริมและกิจกรรมร่วมเรียนรู้แบบออนไลน์ การปรับการสอนเป็นแบบออนไลน์ รวมถึงในระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการปรับรูปแบบการสัมมนาเสริม และสัมมนาเข้มแบบออนไลน์ทดแทนการเผชิญหน้า (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2564, น. 1-2) ซึ่งทางวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรได้เตรียมความพร้อมและดำเนินการจัดการเรียนการสอนและปรับรูปแบบการเรียนการสอนทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับคำสั่ง ทิศทางการดำเนินงานของทางมหาวิทยาลัยภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว โดยการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวยังคงมีการทำอยู่จนถึงปัจจุบันถึงแม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้เริ่มคลี่คลายแล้ว จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบการศึกษาในยุคปกติใหม่

การจัดการเรียนการสอนของวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในรูปแบบการศึกษาในยุคปกติใหม่เป็นประเด็นที่ต้องมีการปรับการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน จึงจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนรู้ในยุคปกติใหม่ โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับบริบทของนักศึกษา ความพร้อมส่วนบุคคล ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียน ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการของหลักสูตรในยุคปกติใหม่ เพื่อให้ศึกษามีความพร้อมในการเรียนสามารถรับความรู้จากทางหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองจากการได้รับการเรียนการสอนในหลักสูตรฯ จากเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องศึกษาเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ของนักศึกษาวินิจฉัยเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนทางไกลของหลักสูตรในวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร และหลักสูตรการเรียนการสอนทางไกลของสาขาวิชาอื่นๆ ของทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนทางไกลในภาพรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของนักศึกษาวินิจฉัยเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่
2. เพื่อศึกษาความพร้อมของนักศึกษาวินิจฉัยเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. บริบทของนักศึกษา หมายถึง สภาพทั่วไป สภาพทางสังคม สภาพทางเศรษฐกิจ พฤติกรรมในการศึกษาทางไกล การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาในการศึกษาทางไกล

2. การศึกษาทางไกล หมายถึง การจัดการศึกษาที่ผู้สอนและผู้เรียนไม่ต้องมานั่งอยู่ในห้องเรียน โดยการจัดการเรียนอาศัยสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ผสมผสานกับบางกิจกรรมที่จำเป็นต้องเผชิญหน้า ได้แก่ การปฐมนิเทศ การสัมมนาเสริม การสัมมนาเข้ม การอบรมเข้ม

3. การศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ หมายถึง การศึกษาทางไกลในยุคที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งมีการปรับรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลใหม่แตกต่างจากเดิม เริ่มต้นปี พ.ศ. 2563 โดยปรับเปลี่ยนการศึกษาทางไกลเป็นรูปแบบออนไลน์ทั้งหมด

4. ความพร้อมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ หมายถึง ความพร้อม 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมส่วนบุคคล และด้านความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียน ในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ของนักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

5. ความพร้อมส่วนบุคคล หมายถึง ความพร้อมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนรู้ ด้านการมีความคิดรวบยอดในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ด้านความรักในการเรียนรู้ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี และด้านความสามารถใช้ทักษะพื้นฐานในการเรียนและการแก้ปัญหา

6. ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียน หมายถึง ความพร้อมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ของนักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านครอบครัว สนับสนุนในการศึกษา ด้านหน่วยงานสนับสนุนในการศึกษา ด้านความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการศึกษา ด้านการมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมที่ใช้งานในการศึกษา ด้านการแบ่งช่วงเวลาในการศึกษา และด้านการมีเงินทุนพร้อมในการศึกษา

7. ความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของหลักสูตร 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสื่อหลัก ด้านสื่อเสริม ด้านการศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยากร ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ด้านการบริการในการเรียนการสอน และด้านเนื้อหาหลักสูตร

8. สื่อหลัก หมายถึง สื่อที่ทางหลักสูตรใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ เอกสารการสอนของชุดวิชา ประมวลสาระชุดวิชา แผนกิจกรรมการศึกษาประจำชุดวิชา

9. สื่อเสริม หมายถึง สื่อที่ทางหลักสูตรใช้เป็นสื่อเสริมในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเรียนการสอนออนไลน์ บทเรียนออนไลน์ ทีวีดีประจำชุดวิชา อีเลิร์นนิ่ง และแอปพลิเคชัน MS team

10. การศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยากร หมายถึง การศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยากรทั้งที่ทางมหาวิทยาลัยจัดสรรให้โดยผ่านเครือข่ายของสำนักบรรณสาร และแหล่งอื่นๆ นอกมหาวิทยาลัย

11. กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ทางหลักสูตรเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมออกแบบไว้ในจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การปฐมนิเทศ การสัมมนาเสริม การสัมมนาเข้ม การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต/ประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิต

12. การบริการในการเรียนการสอน หมายถึง การบริการในการเรียนการสอนของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ สำนักบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและวัดผล สำนักเทคโนโลยีการศึกษา และสำนักบัณฑิตศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในยุคปกติใหม่

13. เนื้อหาหลักสูตร หมายถึง การจัดโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชาชุดวิชาในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ ของวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในยุคปกติใหม่

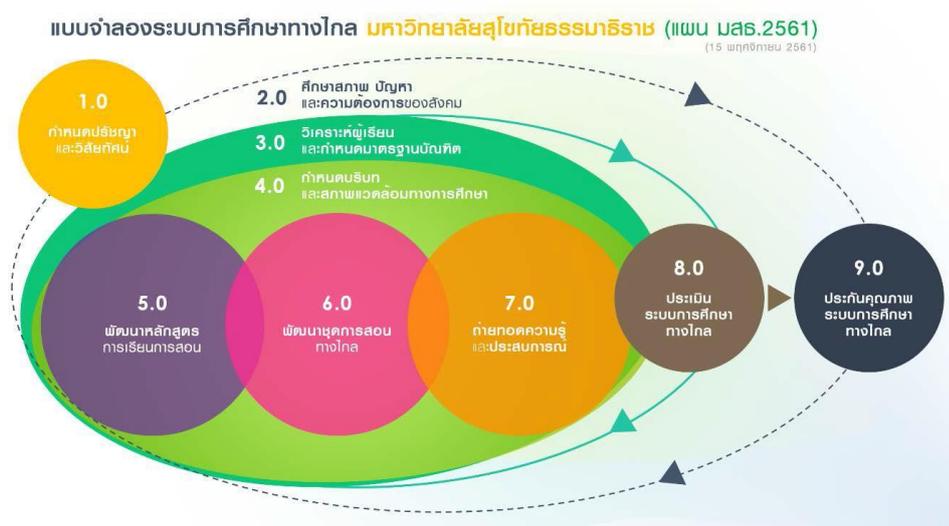
14. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ หมายถึง ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ บริบทของนักศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ และปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมของหลักสูตร

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ การจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมราชา แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม และแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา (2564ข, น. 1-2) ได้มีนโยบายการปฏิรูปเมื่อ พ.ศ. 2561 เพื่อมุ่งปรับปรุงระบบการศึกษาทางไกลและระบบที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลที่สนับสนุนทุกขั้นตอน โดยแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 เป็นแผนแม่บทของระบบการสอนทางไกล และใช้อ้างอิงในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ได้มีการพัฒนาขึ้นฉบับแรก เมื่อ ปี พ.ศ. 2529 ต่อมาได้มีการปรับปรุงและประกาศใช้เป็นฉบับที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2543 จนกระทั่งในการปฏิรูปการศึกษาของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2561 จึงได้ปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น โครงสร้างประชากรในสังคมไทย และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 จำแนกออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับแนวคิด และระดับที่ประยุกต์ให้รองรับการจัดการศึกษาตามระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยในระดับต่างๆ คือ ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษาและระดับต่ำกว่าปริญญา โดยให้สามารถรองรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามแผน มสธ. 2561 ที่หลากหลาย คือ สภาพแวดล้อมการศึกษาทางไกล สภาพแวดล้อมเสมือนจริง และสภาพแวดล้อมแบบกิจกรรมร่วมเรียนรู้ โดยองค์ประกอบของแผน มสธ. 2561 หรือแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ปรัชญาและวิสัยทัศน์ สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ผู้เรียนและมาตรฐานบัณฑิต บริบทและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา หลักสูตร ชุดการสอนทางไกล การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ การประเมิน และการประกันคุณภาพ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของแผน มสธ. 2561 หรือแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 ที่มา: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา (2564ข, น. 1-3)

2. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม

การเตรียมพร้อม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของกระทำบางสิ่งบางอย่าง เพื่อเตรียมความพร้อมให้เกิดความมั่นใจและตั้งใจในการที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมพร ปานยินดี, 2561, น. 19) ซึ่งหากนำมาปรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ความพร้อมของนักศึกษาในหลักสูตรวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากาเกษตร สรุปลงได้เป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพร้อมส่วนบุคคล และความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียน โดยในแต่ละองค์ประกอบ มีตัวแปรย่อยในการศึกษา ดังนี้ ความพร้อมส่วนบุคคล ได้แก่ เงินทุนในการศึกษา อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา ช่วงเวลาที่ศึกษาที่ไม่กระทบงาน ความรู้เดิม การใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ การรักการเรียน ความอดทนต่อความลำบาก การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ การมีปณิธานของตนเอง การรู้จักตนเอง การตั้งใจเรียนเต็มเวลา ความรับผิดชอบต่อการเรียน การมีวินัยในตนเอง การแสวงหาความรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวางแผนการเรียน และความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียน ได้แก่ ความพร้อมด้านเวลา ความพร้อมด้านการเงิน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (กานต์ บุญศิริ และคณะ, 2555, น. 41-50; สมบูรณ์ ลิขิตยงวรา และสุมาลี สังข์ศรี, 2556, น. 316-317)

3. แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (self-direct learning) มีมาตั้งแต่อดีตที่เชื่อว่า self-study ในสมัยของนักปราชญ์ Socrates, Plato และ Aristotle ส่วนคำว่า self-direct learning มีอยู่ในสมัยของ Alexander, Erasmus และ Decanter และช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งในปี 1975 Knowles (1975) ก็ได้ศึกษาในเรื่องนี้และได้ตีพิมพ์เผยแพร่โดยใช้คำว่า self-direct learning และงานวิจัยที่สำคัญในยุคนั้นคืองานวิจัยของ Guglielmino (1977) ซึ่งได้พัฒนาเครื่องมือการวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง Self-Directed Learning Readiness Scale (SDLRS) ประกอบไปด้วย 8 ประเด็น ได้แก่ 1) การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนรู้ (openness to learning opportunities) 2) การมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง (acceptance of responsibility for one's own learning) 3) การมองอนาคตในแง่ดี (positive orientation to the future) 4) การมีความรักในการเรียนรู้ (love of learning) 5) การมีความคิดรวบยอดของตนเองในการเป็นผู้เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (self concept as an effective learner) 6) การมีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) 7) ความสามารถใช้ทักษะพื้นฐานในการเรียนและการแก้ไขปัญหา (abilities to use basic study skills and problem-solving skill) และ 8) การมีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (initiative and independence in learning) ซึ่งผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองมาประยุกต์ใช้ในการวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมส่วนบุคคลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

1.1 นักศึกษาปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกส่งเสริมพัฒนากาเกษตร ในปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 232 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์โย ยามาเน่ ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวน 147 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

1.2 นักศึกษาปริญญาโท ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกส่งเสริมพัฒนากาเกษตร ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 176 คน ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

1.3 นักศึกษาปริญญาเอก ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต วิชาเอกส่งเสริมพัฒนากาเกษตร ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้วิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ ตอนที่ 1 บริบทของนักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรในการศึกษาทางไกลในยุค

ปกติใหม่ ตอนที่ 2 ความพร้อมของนักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ทดสอบคุณภาพ เครื่องมือด้วยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้มากกว่า 0.8 ซึ่งเป็นค่าที่มีความเชื่อมั่นที่เพียงพอจะนำไปเก็บข้อมูลได้ โดยเกณฑ์การวัดระดับความพร้อมในตอน 2 และความคิดเห็นในตอน 3 แบ่งโดยใช้น้ำหนักคะแนนเฉลี่ยในการวิเคราะห์เป็น 5 ระดับ ได้แก่ ช่วงคะแนน 4.21 -5.00 หมายถึงระดับมากที่สุด 3.41 -4.20 หมายถึงระดับมาก 2.61 -3.40 หมายถึงระดับปานกลาง 1.81 -2.60 หมายถึงระดับน้อย และ 1.00 -1.80 หมายถึงระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงานกับตัวแทนนักศึกษา ที่มีกลุ่มนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงรายละเอียดการวิจัย และดำเนินการเก็บข้อมูลผ่านระบบ google form หลังจากนั้นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลหลังสอบถามเสร็จ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนาโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยและสรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยความพร้อมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ของนักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทของนักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในการ ศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่

1. บริบทของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 34.56 ปี มีรายได้ เฉลี่ย 182,219.82 บาทต่อปี มีค่าใช้จ่ายจากค่าเดินทางในการเรียนของ มสธ. ก่อนยุคปกติใหม่ เฉลี่ย 2,092.68 บาทต่อปี ส่วนใหญ่ศึกษาความรู้จากแหล่งความรู้เดิม มีความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาทางไกล เฉลี่ย 8.09 ครั้งต่อปี ในช่วงเวลา 09.01-12.00 น. การเรียนรู้ส่วนใหญ่ใช้สถานที่ทำงาน การใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความรู้ของตนเอง และด้านความสามารถ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน (เน้นเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และไลน์กลุ่มสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน (เน้นเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสัญญาณอินเทอร์เน็ต (ที่ใช้ส่วนตัว) ตามลำดับ

2. บริบทของนักศึกษาปริญญาโท พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 34.29 ปี มีรายได้เฉลี่ย 270,760.00 บาทต่อปี มีค่าใช้จ่ายจากค่าเดินทางในการเรียนของ มสธ. ก่อนยุคปกติใหม่ เฉลี่ย 8,950.93 บาทต่อปี ส่วนใหญ่ศึกษาความรู้เดิม มีความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาทางไกล เฉลี่ย 10.50 ครั้งต่อปี ในช่วงเวลา 18.01-20.00 น. เรียนรู้ส่วนใหญ่ใช้บ้านที่พักอาศัย การใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความรู้ของตนเอง และด้านความสามารถ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน (เน้นเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และไลน์กลุ่มสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โน้ตบุ๊ก และไลน์กลุ่มสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ ตามลำดับ

3. บริบทของนักศึกษาปริญญาเอก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 37.26 ปี มีรายได้เฉลี่ย 484,230.77 บาทต่อปี มีค่าใช้จ่ายจากค่าเดินทางในการเรียนของ มสธ. ก่อนยุคปกติใหม่ เฉลี่ย 17,371.43 บาทต่อปี ส่วนใหญ่ศึกษาความรู้เดิม มีความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาทางไกล เฉลี่ย 12.09 ครั้งต่อปี ในช่วงเวลา 18.01-20.00 น. เรียนรู้ส่วนใหญ่ใช้บ้านที่พักอาศัย การใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความรู้ของตนเอง และด้านความสามารถ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน (เน้นเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และไลน์กลุ่มสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ ด้านความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โน้ตบุ๊ก และสัญญาณอินเทอร์เน็ต (ที่ใช้ส่วนตัว) ตามลำดับ ด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โน้ตบุ๊ก และไลน์กลุ่มสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ ตามลำดับ

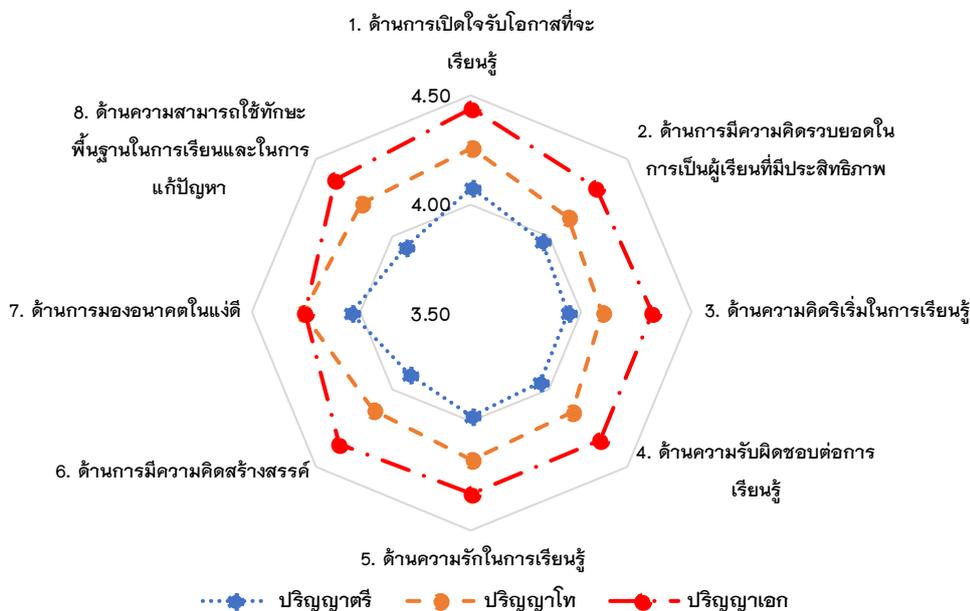
ตอนที่ 2 ความพร้อมของนักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมส่วนบุคคลของนักศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ มีดังนี้

1.1 นักศึกษาปริญญาตรี มีความพร้อมส่วนบุคคลในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.97) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนรู้ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.04) ด้านความรักในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.98) ด้านการมีความคิดรวบยอดในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย = 3.96) ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.95) ด้านความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.94) ด้านความสามารถใช้ทักษะพื้นฐานในการเรียนและการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 3.92) และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย = 3.90) ตามลำดับ

1.2 นักศึกษาปริญญาโท มีความพร้อมส่วนบุคคลในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.18) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดใจ รับโอกาสที่จะเรียนรู้ และด้านการมองอนาคตในแง่ดี เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.26) และด้านความสามารถใช้ทักษะพื้นฐานในการเรียนและการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 4.21) อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรักในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.18) ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.15) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย = 4.13) ด้านการมีความคิดรวบยอดในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.12) และด้านความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.10) ตามลำดับ

1.3 นักศึกษาปริญญาเอก มีความพร้อมส่วนบุคคลในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.34) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถใช้ทักษะพื้นฐานในการเรียนและการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 4.37) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย = 4.35) ด้านความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ และด้านความรักในการเรียนรู้ เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.33) ด้านการมีความคิดรวบยอดในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.31) ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.26) และด้านการมองอนาคตในแง่ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.25) ตามลำดับ

ภาพที่ 3 ภาพรวมความพร้อมส่วนบุคคลของนักศึกษาในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่

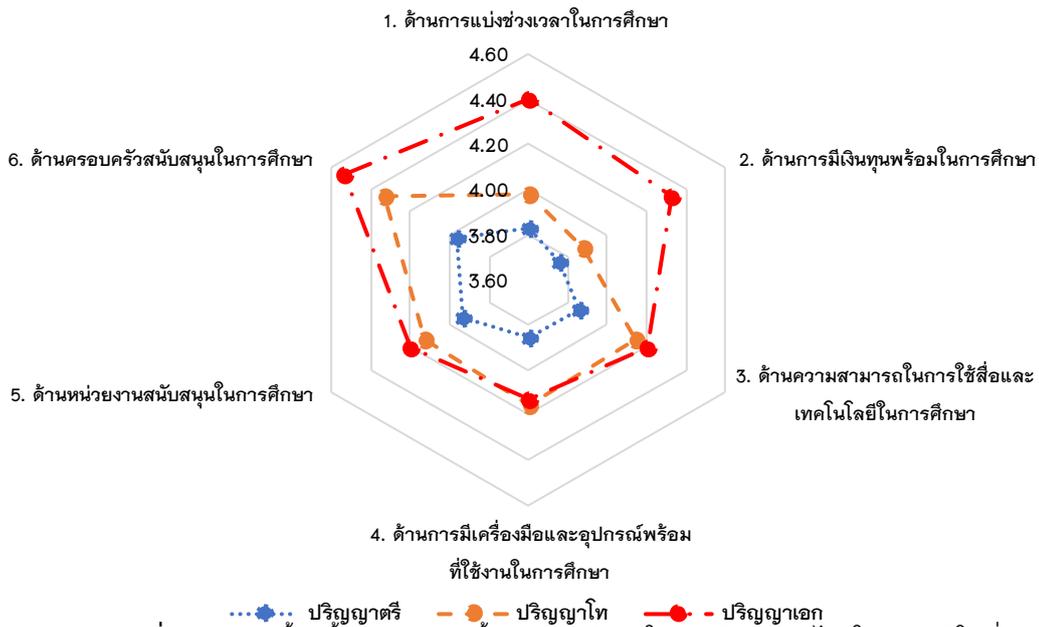
2. ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนของนักศึกษาในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ มีดังนี้

2.1 นักศึกษาปริญญาตรี มีความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.87) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน

6 ประเด็น ได้แก่ ด้านครอบครัวสนับสนุนในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.96) ด้านหน่วยงานสนับสนุนในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.93) ด้านความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการศึกษา และด้านการมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมที่ใช้งานในการศึกษา เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 3.86) ด้านการแบ่งช่วงเวลาในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.83) และด้านการมีเงินทุนพร้อมในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.76) ตามลำดับ

2.2 นักศึกษาปริญญาโท มีความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.10) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น คือ ด้านครอบครัวสนับสนุนในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.33) อยู่ในระดับมาก 5 ประเด็น ได้แก่ ด้านการมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมที่ใช้งานในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.16) ด้านความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย = 4.14) ด้านหน่วยงานสนับสนุนในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.13) ด้านการแบ่งช่วงเวลาในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.98) และด้านการมีเงินทุนพร้อมในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.88) ตามลำดับ

2.3 นักศึกษาปริญญาเอก มีความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.30) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านครอบครัวสนับสนุนในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.53) ด้านการแบ่งช่วงเวลาในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.40) และด้านการมีเงินทุนพร้อมในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.33) อยู่ในระดับมาก 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยี และด้านหน่วยงานสนับสนุนในการศึกษา เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.20) และด้านการมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมที่ใช้งานในการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.13) ตามลำดับ

ภาพที่ 4 ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมของนักศึกษาในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่

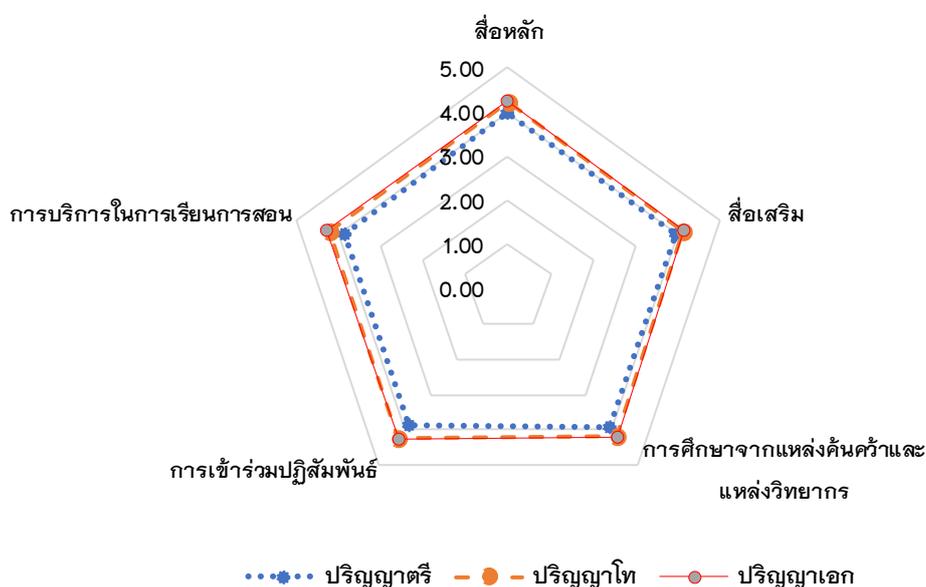
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ มีดังนี้

1. นักศึกษาปริญญาตรี มีความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.91) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ ความพร้อมของสื่อหลัก และความพร้อมของสื่อเสริม เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 3.96) ความพร้อมของการศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยากร (ค่าเฉลี่ย = 3.91) ความพร้อมในการบริการในการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.90) และความพร้อมในการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.84) ตามลำดับ

2. นักศึกษาปริญญาโท มีความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.20) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ความพร้อม

พร้อมของสื่อหลัก (ค่าเฉลี่ย = 4.25) และความพร้อมในการบริการในการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.22) อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ ความพร้อมในการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.20) ความพร้อมของการศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยากร (ค่าเฉลี่ย = 4.18) และความพร้อมของสื่อเสริม (ค่าเฉลี่ย = 4.15) ตามลำดับ

3. นักศึกษาปริญญาเอก มีความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.23) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ ความพร้อมในการบริการในการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.29) ความพร้อมของสื่อหลัก (ค่าเฉลี่ย = 4.27) และความพร้อมในการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.23) อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ความพร้อมของสื่อเสริม (ค่าเฉลี่ย = 4.18) และความพร้อมของการศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยากร (ค่าเฉลี่ย = 4.17) ตามลำดับ

ภาพที่ 5 ภาพรวมความพร้อมของหลักสูตรในการศึกษาทางไกลของยุคปกติใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่ามาอภิปรายผลเกี่ยวกับความพร้อมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ของ นักศึกษาวิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. **ช่วงเวลาในการศึกษาทางไกล** ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ใช้ช่วงเวลา 09.01-12.00 น. ในการศึกษาทางไกล แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ใช้เวลาในการศึกษาทางไกลโดยทำควบคู่กับช่วงเวลาในการทำงาน โดยอาจอ่านเอกสารการสอนชุดวิชาหรือเปิดชมรายการ STOU channel ในช่วงเวลาทำงาน ซึ่งนักศึกษาพิจารณาว่าไม่กระทบกับการทำงานประจำ เพื่อให้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของนักศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ที่พบว่าส่วนใหญ่ใช้ช่วงเวลา 18.01-20.00 น. ซึ่งสอดคล้องกับช่วงเวลาที่ เป็นช่วงเวลาที่ยอดนิยม (prime time) ในการชมรายการละคร ข่าวต่างๆ โดย วิกีพีเดีย (2565, น. 1-2) ได้รายงานว่ ช่วงเวลาที่ เป็นช่วงเวลาที่ยอดนิยมของประชากรไทย คือ ช่วงเวลา 19.00-22.30 น. จากผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์กับการพิจารณาช่วงเวลาในการเผยแพร่ข้อมูลการเรียนการสอนหรือการทำรายการสด (live) ผ่านเฟสบุ๊คไลฟ์ของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการพิจารณาการเลือกช่วงเวลาในการนัดหมายนักศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เช่น การนัดนักศึกษานอกรอบเพื่อชี้แจงกิจกรรม

ก่อนวันสัมมนาเสริม/เข้ม การให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ เป็นต้น ซึ่งต้องพิจารณาให้ตรงกับช่วงเวลาในการศึกษาของนักศึกษาดังกล่าว

2. การใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี โท และเอก ในภาพรวมมีการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ (เน้นเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต) แอปพลิเคชันไลน์กลุ่มสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2559, น. 56) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในชั้นเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในชั้นเรียน เพื่อค้นหาข้อมูล ในขณะที่ทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย และในบางครั้งได้นำสมาร์ทโฟนมาใช้เพื่อค้นหา เนื้อหาที่ไม่เข้าใจเพิ่มเติมในระหว่างเรียน เช่นเดียวกับ เจริญ ภูวจิตร (2560, น. 6) ระบุว่า นักศึกษาในยุคใหม่มีแนวโน้มใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าสู่ห้องเรียนออนไลน์เป็นจำนวนมาก สารสนเทศที่ดีและค้นหาได้ง่ายที่สุดคือ สารสนเทศที่อยู่บนโลกออนไลน์ โดยผู้สอนอาจต้องให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องบนเว็บไซต์ต่างๆ แทนการอ้างอิงจากหนังสือตำรา อภิปรายได้ว่า นักศึกษาน่าจะมีความพร้อมในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ที่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยอำนวยความสะดวกในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ อย่างไรก็ตามทางหลักสูตรจำเป็นต้องพิจารณาให้ครอบคลุมเท่าเทียมกับนักศึกษาทุกคนที่ลงทะเบียน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาในระดับปริญญาตรีซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายในตัวบริบทของนักศึกษาเป็นอย่างมาก อาทิ กลุ่มนักศึกษาที่อยู่ห่างไกลในชนบทที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ครอบคลุม ปัญหาในการลงทุนซื้ออุปกรณ์ต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เป็นต้น ที่ต้องนำมาใช้ในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ เป็นต้น

3. ความพร้อมของนักศึกษาในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมากที่สุด 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนรู้ (2) ด้านการมองอนาคตในแง่ดี (3) ด้านความรักในการเรียนรู้ (4) ด้านการมีความคิดรวบยอดในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (5) ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ (6) ด้านความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (7) ด้านความสามารถใช้ทักษะพื้นฐานในการเรียนและการแก้ปัญหา และ(8) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งความพร้อมของนักศึกษาในยุคปกติใหม่ดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Knowles (1975) ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มการนิยามคำว่า การเรียนรู้ด้วยการนำของตนเอง (Self-Directed Learning: SDL) โดยให้ความหมายว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ มีการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมสธ. ที่ต้องการให้นักศึกษาปรับตัวได้ทันเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยต้องการให้นักศึกษาสามารถยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งเปิดรับการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถแสวงหาความรู้ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัย ผ่านการศึกษาด้วยตนเองอย่างมีวิจารณญาณเป็นระบบ และเท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการสื่อสาร นวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม และสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์, 2564)

4. ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนของนักศึกษาในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าอยู่ในมากที่สุดและระดับมากที่สุด ได้แก่ (1) การสนับสนุนของครอบครัว (2) หน่วยงาน (3) ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยี (4) การมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมที่ใช้งาน (5) การแบ่งช่วงเวลาในการศึกษา (6) การมีเงินทุนพร้อมในการศึกษา ซึ่งหากพิจารณาและจัดเป็นหมวดหมู่จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปฏิภาณ กิตติ นันทวัฒน์ (2565, น. 17) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของความพร้อมสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ การบรรลุนิติภาวะ ด้านร่างกายทั่วไป 2) องค์ประกอบด้านสติปัญญา ได้แก่ ความพร้อมด้านความสามารถในการรับรู้ ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 3) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์ด้านสังคม สภาพแวดล้อมรอบตัว 4) องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่

จำเป็นต้องสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมให้นักศึกษามีความพร้อมในการที่จะเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในยุคปกติใหม่

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อหลัก ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อหลักอยู่ในระดับมาก ส่วนในระดับปริญญาโทและเอกอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลของการที่ความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมาก ไม่ถึงในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกับ ผลการศึกษาในระดับปริญญาโท เอนั้น อาจเป็นเนื่องมาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีต้องศึกษาจากสื่อหลักหรือ เอกสารการสอนเป็นหลัก หากมีการจัดส่งเอกสารการสอนให้นักศึกษาล่าช้า หรือคุณภาพของเอกสารการสอนไม่ดี เช่น การเย็บเล่มไม่ดี ขาดง่าย เป็นต้น จึงเป็นประเด็นที่พิจารณาได้ว่าสื่อหลักอาจไม่มีความพร้อมมากนัก ประเด็นดังกล่าว สามารถนำมาอภิปรายเกี่ยวกับการบริหารการผลิตและปรับปรุงชุดวิชาให้ผู้เขียนหน่วยผลิตเอกสารการสอนประจำชุด วิชาให้ได้ตามแผนของมหาวิทยาลัยเพื่อส่งให้นักศึกษาได้ตามกำหนดเวลา อีกทั้งบรรณาธิการชุดวิชา ควรควบคุมจำนวนหน้าในแต่ละหน่วยให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยและประสานข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา การฝึกขาดของเอกสารการสอนชุดวิชากับทางสำนักพิมพ์

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อเสริม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็น เกี่ยวกับความพร้อมของสื่อเสริมอยู่ในระดับมาก ซึ่งหากพิจารณาควบคู่กับผลการศึกษาความเป็นประโยชน์ในการใช้ อุปกรณ์ฯ ในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ มาก คือ โลกนี้กลุ่มสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนในยุคปกติใหม่จำเป็นต้อง บูรณาการ สื่อหลักและสื่อเสริมเพื่อจัดการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิภาณ กิตตินันท์วัฒน์ (2565, น. 20) ศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภายใต้อุปกรณ์แบบความปกติใหม่ พบว่า องค์ประกอบที่เตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีนั้น ควรบูรณาการแบบหลอม รวมสื่อระหว่างเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ การแพร่กระจายภาพเสียงโดยดิจิทัล การเชื่อมต่อเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารที่เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกอุปกรณ์การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ ส่งเสริมการวิจัยและ พัฒนาตลอดจนการติดตามประเมินผล และสอดคล้องกับปัญหา ศรีสวัสดิ์ฉิม (2554, น.87-90) ได้ศึกษาแนวทางการ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบไฮบริดสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมหาวิทยาลัย หอการค้าไทย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเรียนด้วยระบบไฮบริดโดยใช้อุปกรณ์ iPad และ Notebook หรือ Netbook และพบว่านักศึกษามีความเห็นต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบไฮบริดโดยเฉลี่ย จัดอยู่ในระดับดีหรือสูงทุกด้าน จึงอภิปรายได้ว่า สื่อเสริมต่างๆ เป็นสื่อที่สำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ การศึกษา ทางไกลในยุคปกติใหม่ประสบผลสำเร็จ

7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยาการ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี โท และเอกมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว เป็นมุมมองของนักศึกษาที่เกี่ยวกับความพร้อมของระบบต่างๆ เช่น การค้นข้อมูลจากสำนักบรรณสารสนเทศ หรือการใช้เครือข่ายสารสนเทศจากภายนอก มสธ. (VPN) เป็นต้น ซึ่งการนำระบบต่างๆ ไปใช้ในการอำนวยความสะดวกในการ ศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่นั้น จำเป็นต้องสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และอธิบายถึงการเข้าถึงและการใช้งานของ ระบบต่างๆ ให้กับนักศึกษาอย่างทั่วถึง โดยคลังข้อมูลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีประโยชน์ในด้านการเป็นคลัง จัดเก็บ สงวนรักษา เผยแพร่และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นระบบที่มีความยั่งยืนถาวร ที่สามารถ เชื่อมโยงกับเครือข่ายทั่วโลกในการใช้และแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกัน เป็นองค์ความรู้และเป็นแหล่งเรียนรู้รูปแบบ หนึ่งที่สนองตอบภารกิจของมหาวิทยาลัยในด้านการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกลและใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิต (กัลยาณี ศุภดิษฐ์, 2559, น. 85)

8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งประเด็นความพร้อมของการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์นี้ครอบคลุมเกี่ยวกับความพร้อมของการสัมมนา เสริมและสัมมนาเข้ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในยุคปกติใหม่ที่มีการจัดการสอนเสริมแบบออนไลน์ผ่าน MS team ที่ทางสำนักบัณฑิตศึกษา

ได้ออกแบบและทางหลักสูตรได้จัดกิจกรรมการสัมมนาเสริม/เข้มผ่านออนไลน์ไว้ นั้น เป็นการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ อย่างไรก็ตาม การปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบออนไลน์นี้มีข้อดีเกี่ยวกับการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา รวมถึงนักศึกษาด้วยกันเองในช่วงเวลาที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตร ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นางคลีกัน รุ่งวิทยาธร (2558, น.94) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษารูปแบบพิเศษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้ายังจำเป็นต้องนำมาผสมผสานร่วมกัน เนื่องจากความยากง่ายและความซับซ้อนของเนื้อหาในบางวิชา และที่สำคัญคือ การสร้างปฏิสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายของนักศึกษาและอาจารย์ที่ไม่สามารถหาจากการเรียนในรูปแบบออนไลน์ ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงควรออกแบบกิจกรรมผ่านออนไลน์ให้นักศึกษามีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์มากขึ้น ตลอดจนมสธ. อาจปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในบางภาคการศึกษา หรือการสัมมนาเข้มให้ปรับเป็นรูปแบบเผชิญหน้า เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์และเผชิญหน้า ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้นิยุคปกติใหม่ควรนำอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนแอปพลิเคชันต่างๆ มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น อาทิ การจัดเก็บข้อมูลการเรียนการสอนผ่านระบบจัดเก็บข้อมูลแบบคลาวด์ (Cloud storage) ด้วย Google Drive หรือ Microsoft OneDrive หรือ Microsoft Stream แล้วจำกัดสิทธิการเข้าถึงผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (Video Conference) ด้วย Microsoft Teams หรือ Google Meet การจัดเก็บข้อมูลและแลกเปลี่ยนไฟล์ข้อมูลกันด้วย Microsoft Office 365 หรือ Google Drive ทั้งนี้ยังมีเครื่องมือและโปรแกรมต่างๆ อีกมากมายที่ถูกพัฒนาขึ้นและได้รับความนิยมในการเรียนการสอน เช่น โปรแกรม Cisco Webex Meeting, Google Hangout, Facebook Live หรือโปรแกรม Zoom เป็นต้น (สมพร ปานดำ, 2563, น. 1-13) ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงควรพิจารณาเลือกใช้โปรแกรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น

9. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการบริการในการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาเล็งเห็นถึงศักยภาพความพร้อมของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ รวมถึงสำนักต่างๆ ได้แก่ สำนักบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและวัดผล สำนักเทคโนโลยีการศึกษา สำนักบัณฑิตศึกษา สำนักบรรณสารสนเทศ และสำนักวิชาการ ในการจัดการเรียนการสอนในยุคปกติใหม่ อย่างไรก็ตาม สาขาวิชา และสำนักต่างๆ จำเป็นต้องพิจารณาถึงประเด็นที่ต้องพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น อาทิ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ควรเตรียมความพร้อมในการแบ่งอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละภูมิภาค เพื่อให้นักศึกษาได้ประสานงานกับสาขาวิชา ได้ง่ายขึ้น สำนักทะเบียนและวัดผลควรใช้การสอบแบบออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายแก่นักศึกษา สำนักบัณฑิตควรเพิ่มช่องทางการติดต่อแก่นักศึกษาให้ง่ายขึ้น สำนักบรรณสารสนเทศควรประชาสัมพันธ์การเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ แก่นักศึกษา และออกแบบการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ผ่านทางเว็บไซต์ให้ง่ายขึ้น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นักศึกษา

1.1 นักศึกษาควรปรับตัวและเรียนรู้สถานการณ์ใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงในยุคปกติใหม่ ตลอดจนศึกษาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคปกติใหม่ เพื่อให้สามารถวางแผนการศึกษาของตนเองให้ประสบผลสำเร็จตามที่ตนเองตั้งเป้าหมายไว้

1.2 นักศึกษาควรมีความพร้อมเกี่ยวกับอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต ตลอดจนทักษะในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ เหล่านี้ เพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาทางไกลในยุคปกติใหม่

1.2.1 อาจารย์ผู้สอน ควรให้ความสำคัญกับภาระงานการผลิตและปรับปรุงเอกสารการสอน ประมวลสาระชุดวิชาให้ผลิตทันแล้วเสร็จตามกำหนดเวลา เพื่อส่งให้นักศึกษาได้ศึกษาตามเวลาที่กำหนด

3. นโยบายมหาวิทยาลัย

3.1 สื่อการสอน มหาวิทยาลัยควรพิจารณาการปรับการเรียนการสอนจากสื่อหลักซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เป็น e-book อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการออกแบบสื่อเสริม เช่น คลิปเสียง คลิปวิดีโอสั้นๆ รวมถึงการทำสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อให้ให้นักศึกษามีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.2 แผนกิจกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้หลักสูตรออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความพร้อมของผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม โดยอาจใช้แบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์และเผชิญหน้า มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 กิจกรรมที่ควรจัดแบบเผชิญหน้า ได้แก่ การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ และการอบรมประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนทางไกล และสร้างเครือข่ายระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่สนับสนุน

3.2.2 กิจกรรมที่ควรจัดผสมผสานระหว่างออนไลน์และแบบเผชิญหน้า ได้แก่ การสอนเสริม การสัมมนาเสริม และการสัมมนาเข้ม โดยการสัมมนาเสริม การอบรมเข้มพิเศษประจำชุดวิชาอาจใช้ในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งอาจารย์หรือวิทยากรกลุ่มควรปรับกลยุทธ์การสอนต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น ส่วนการสัมมนาเข้มควรปรับเป็นรูปแบบเผชิญหน้าเพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียนและอาจารย์ผู้สอนมากขึ้น

4. การสนับสนุนการเรียนการสอน

4.1 การให้คำปรึกษาทางวิชาการ หน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น สำนักบัณฑิตศึกษา สำนักวิชาการ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา สำนักทะเบียน และวัดผล ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ เป็นต้น ควรพัฒนาการบริการนักศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาโดยใช้รูปแบบทั้งเผชิญหน้า โดยการพบออกพบปะนักศึกษาในพื้นที่ และการให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาทั้งในระบบออนไลน์ โดยผ่านเว็บไซต์ หรือเฟสบุ๊คของหน่วยงาน ตลอดจนการจัดทำคลิป์วิดีโอ สื่ออินโฟกราฟิกต่างๆ

4.2 การศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยาการ สำนักบรรณสารควรจัดอบรมการสืบค้นข้อมูล หรือจัดทำคลิป์วิดีโอสั้นๆ สื่ออินโฟกราฟิกในการแนะนำการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษารายละเอียด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนทางไกลในยุคปกติใหม่กับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมก่อนยุคปกติใหม่ที่ใช้แบบเผชิญหน้า และแบบผสมผสาน

2. ควรศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์และการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนทางไกลในยุคปกติใหม่กับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมก่อนยุคปกติใหม่ที่ใช้แบบเผชิญหน้า และแบบผสมผสาน

3. ควรศึกษาการวิจัยหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อหลัก สื่อเสริม การศึกษาจากแหล่งค้นคว้าและแหล่งวิทยาการ การเข้าร่วมกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ การบริการในการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาในยุคปกติใหม่

เอกสารอ้างอิง

กัลยาณี ศุภดิษฐ์. (2559). คลังข้อมูลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช STOU Institutional Repository. *Pulinet Journal*, 3(1), 79-85.

กานต์ บุญศิริ, & คณะ. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล สำหรับโครงการจัดตั้งวิทยาลัยสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา (CID) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 6(3), 41-50.

- จรัสลักษณ์ หมัดน้อย, อมิตา หมัดสง, & โกมลณิ เกตตะพันธ์. (2565). ปัจจัยการรับรู้ แรงจูงใจที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนในจังหวัดสงขลา. *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13* (เอกสารนำเสนอ).
- เจริญ ภูวิจิตร. (2560). *การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- ธัญชัช วิภาติภูมิประเทศ. (2559). พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนในชั้นเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 30(95), 48-58.
- นงคัลลกัน รุ่งวิทยาธร. (2558). *การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษารูปแบบพิเศษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. นนทบุรี: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปฎิภาณ กิตตินันท์วัฒน์. (2565). การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาภายใต้รูปแบบความปกติใหม่. *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์*, 9(2), 13-23.
- ปัญญา ศรีสวัสดิ์ฉิม. (2554). แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบไฮบริดสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิกิพีเดีย. (2565). ช่วงเวลายอดนียม. Retrieved November 18, 2565, from <https://th.wikipedia.org/wiki/ช่วงเวลายอดนียม>
- สมบูรณ์ ลิขิตยิ่งวรา, & สุมาลี สังข์ศรี. (2556). การพัฒนารูปแบบการศึกษาทางไกลสำหรับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(2), 309-321.
- สมพร ปานดำ. (2563). พลิกวิกฤตสู่โอกาสของอาชีวศึกษาไทยบนความปกติใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา เชียงพุทธ*, 5(7), 1-13.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2564ก). ประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2564. Retrieved November 18, 2565, from https://www.stou.ac.th/Information/Notis_bandit.pdf.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2564ข). ระบบการเรียนการสอนทางไกล. Retrieved November 18, 2565, from <https://www.stou.ac.th/main/stouplan.html>.
- Guglielmino, L. M. (1977). *Development of the self-directed learning readiness scale*. University of Georgia. Dissertation Abstracts International.
- Knowles, M. S. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. New Jersey: Prentice Hall.